

Crucea poetului Ion Iuga. În fundal: mormintele lui George Coșbuc și George Călinescu

Carăle pe drum venea:

- Soacră mare, ieși afară

Și deschide porțile

Să intrăm cu carele!

Soacra mare o ieșit

C-un păr galben despletit,

Cu lacrimi până-n pământ:

- Eva-i gata după masă,

Gata, -n haine de mireasă!

Mirele-n casă-i intrat,

Peste masă s-o-aruncat

Pe Eva o sărutat:

- Rămâi, Evă, hodinită

C-așa ne-o fost rânduită;

Și nu mere supărată

Că-așa ne-o fost nouă dată.

Adă, soacră, cheile

Să deschid boldurile

Să mă găt în haine negre,

Haine negre, mohorâte

C-așa ne-o fost rânduite.

De la Ana Ciocian, 67 ani, Mesteacăn, 1980.

2296

La curțile Evii

La curțile Evii

Linu-i lin și flori de măru

Beau voinicii, sărmanii,

Tot își beau și-și chefuiescu

Și pe Eva o pețescu.

Când îi sâmbătă spre seară

Pe Eva o credințară,

Când era la miază-noapte

Trăgeau clopotele toate,

Pe când i la cântători

Am o vițică

Încărcățică

Și-o duc de coadă în poiețică.

Colecția NICOARĂ TIMIȘ

De Sfântu Andrei

De ziua Sf. Apostol Andrei se leagă multe obiceiuri. Nu e voie să lucrezi, mai ales bărbații, dar și femeile, pentru a feri vitele să nu fie atacate de fiarele sălbatice.

În această zi fetele ajună pentru a-și visa ursitul. Mai spre seară, fiecare fată care a ajuns își face o turtiță din făină de grâu sau de porumb, mai demult făceau și din făină de ovăs sau de hrișcă. Fata ie cu trei degete făină câtă poate, dar o singură dată; tot cu cele trei degete de la mâna dreaptă ia sare. Apoi, cu gura, ia apă de la un izvor sau fântână, nu din cană. Amestecă făina cu sarea, face un mic aluat pe care, după ce l-a frământat, îl întinde sub formă de turtiță. Turtița o pune la copt. După ce s-a copt, seara, când au răsărit stelele pe cer, înainte de culcare, cineză turtița, rostind în gând de 12 ori: "Să-mi aducă ursitu apă, să-mi treacă de sete...". Apoi rostește rugăciunile de seară și se culcă. În timpul somnului visează că îi este sete și cineva îi aduce apă. Acel cineva e... ursitul. Multe neveste cu care am stat de vorbă mi-au mărturisit că și-au visat ursitul. Una mi-a spus că a visat un om însurat. Și întâmplarea a făcut ca soția respectivului să moară la nașterea unei fetițe. Fata care l-a visat pe cel care devenise văduv, i-a devenit soție, crescând ea fetița rămasă orfană de mamă.

Altă nevestă a visat un om străin. Și după ce s-a căsătorit cu un flăcău din al patrulea sat și-a dat seama că respectivul, trecând pe lângă casa lor, i-a dat apă dintr-un urcior frumos, din lut.

1999

Colecția VETURIA ROGOJAN

Turta sărată

În ajunul zilei de 30 noiembrie, înainte de Sf. Andrei, fetele nu mănâncă nimic. Seara mănâncă o turtă foarte sărată, frământată cu apă și multă sare. Focul care se face pentru a coace turta este din *așchii furate* de la *tăietorul* vecinului. Tăietorul este considerat un loc vrăjtit, unde se așează duhurile rele și aici vine fata care a mâncat *turta sărată*, să se roage. Fata îngenunchează pe tăietor și *se roagă luceafărului*, spunând:

Luceafăr mândru, luminos,

Du-te-n lume,

Fost-ai slugă cui ai fost;

Peste lume,

Să-mi fii și mie cu dreptate

La orânda mé anume.

Și te du-n lume, departe,

După acest moment, fata ascultă cu atenție din ce parte se vor auzi zgomote, lătrat de câine - dintr-acolo îi va sosi ursitul. Pe urmă fata merge acasă, mănâncă și cealaltă jumătate de turtă, sau o pune sub perină, punând acolo și un *cuțit* - simbol al bărbatului. Dacă fata visează un flăcău sau casa ori părinții unui fecior, ea este sigură că acela îi va fi ursitul.

Cetățele. De la Ileana Dan, 47 ani, 1973.